

Noapte verdiană la Arena din Verona

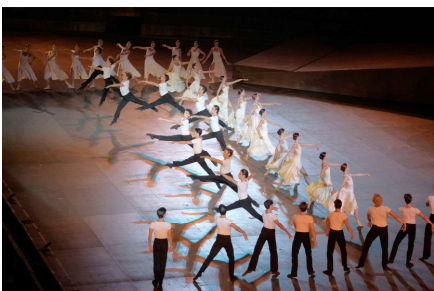
(Costin Popa – 16 septembrie 2018)

Un colaj din marea trilogie a maestrului de la Busseto a fost programat la Arena veroneză într-o singură noapte, în 26 august. Câte un act din fiecare operă, al II-lea din „Rigoletto”, al III-lea din „Trubadurul” și ultimul din „Traviata”, prefața aparținând Uverturii „Forța destinului” în interpretarea scenică a Corpului de balet al teatrului.

„Noaptea de operă verdiană” a fost un prilej pentru întâlnirea cu mulți cântăreți, unii mai puțin sau deloc cunoscuți, alții consacrați, figurând sau nu în distribuțiile celor 45 de spectacole care s-au desfășurat vreme de 72 de zile în cadrul celei de-a 96-a ediții a festivalului.

Cu concursul Orchestrei, Corului (pregătit de Vito Lombardi) și Corpului de balet (coordonare Gaetano Petrosino), serata a fost dirijată de Andrea Battistoni, în timp ce producția, unică, a aparținut unei echipe tot italiene, Stefano Trespidi (regie și costume), Michele Olcese (decoruri), Paolo Mazzon (lighting design), Sergio Metalli (proiecții).

Fragmentele din cele trei titluri au fost tratate regizoral în funcție de amploarea acțiunii, așa încât „Rigoletto” și „Traviata” au beneficiat de montări minimaliste, cu puține obiecte de decor, în timp ce ampla desfășurare scenică a avut loc în „Trubadurul”, cu mase mari de soldați, multă tehnică de luptă, turnuri, steaguri, și spectaculoasă pirotehnie. Părea că peluza arenei luase foc.

Corpul de balet al teatrului

Deschiderea coregrafică cu uvertura verdiană a fost semnată de Luc Bouy în stil de dans clasic, pe poante, schematic și fără acea mare dinamică a mișcării ce ar fi trebuit să reproducă textura dramatică. Am apreciat însă interpretarea dirijorului, care a oferit o versiune fulgurantă, cu direcționări aproape toscaniniene, în care s-a depărtat de anumite licențe ce se întâlnesc în diverse lecturi de astăzi. Mă refer în mod precis la graba cu care mulți șefi de orchestră încheie frecvent scurtele măsuri „Grandioso” („Tutta forza – ritenuto”) dinspre final. Battistoni a accentuat indicația compozitorului prin „rallentando”-ul unor acorduri apăsate, majestuoase, răscolitoare.

Ca personalitate, dirijorul s-a remarcat și prin accentuarea tulburătoare a eteratelor viori din Preludiul actului din „Traviata”.

„Rigoletto”

Tenorul kosovar Rame Lahaj a venit în rolul Ducelui de Mantua cu un glas nu foarte amplu, dar plăcut timbrat și cu „cantabile” frumos în aria „Parmi veder”. Dorind să cânte eric cabaletta „Possente amor”, a „împins” multe sunete și a evitat Do-ul final înalt, ce-i drept nescris în partitură, dar aflat la dispoziția tenorilor cu certitudini acute.

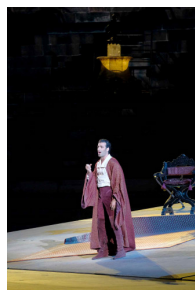
Soprana americană Lisette Oropesa, foarte căutată în aceste zile de teatrele importante ale lumii, a comunicat prin glasul său de coloratură lirică. potrivit rolului Gilda, fraze cu legato impecabil și

expresivitate în aria „Tutte le feste”, precum și în marele duet cu Rigoletto, încheiat cu un pătrunzător Mi bemol acut.

Bufonul a fost interpretat de italianul Luca Salsi, o voce solidă, dominatoare, de extracție verdiană, în care așteptatele moliciuni și-au făcut loc în „Miei signori... perdono, pietà” din aria „Cortigiani” sau „Piangi, fanciulla” din duet. Finalul actului, cu un colosal La bemol acut, m-a făcut să regret că, până atunci, baritonul a ales o versiune de arie fără note înalte. Ușor forțat de Salsi, bisul duetului „Sì, vendetta” a trebuit să fie acordat, în fața entuziastei asistențe.

Luca Salsi și Lisette Oropesa

Rame Lahaj

„Trubadurul”

Primul tablou al actului a adus pe platou mai întâi vocile a doi italieni, baritonul Simone Piazzola (Contele de Luna) și basul Romano Dal Zovo (Ferrando), ambii buni stăpâni ai stilisticii verdiane. Primul, cu timbru generos, catifelat, fără mare dimensiune de glas, dar cu accentuări potrivite în cânt. Cel de-al doilea, cu glas pătrunzător și bine proiectat.

Mezzosoprana lituaniană Violeta Urmana a oscilat în cariera-i prodigioasă între roluri sopranile și de mezzosoprană. Acum a interpretat un rol grav, al Azucenei, cu mare angajament vocal și expansiune sonoră. Câteodată, concentrarea de sunet a suferit, iar vibrato-ul larg s-a insinuat în registrul acut.

Pentru italianul Francesco Meli, posesor al unei puternice baze pline de lirism cald, rolul Manrico a însemnat și riscul unei abordări dramatice a temutei stretta „Di quella pira”. Dar tenorul a izbândit datorită ușurinței cu care abordează desenele melodice, a pătrunderii sonore care îi caracterizează glasul plăcut înzestrat cu armonice. Aria dinainte, „Ah sì, ben mio” a fost un model de „cantabile” fluid, pigmentat cu sugestive mezzevoci.

Replicile sumare ale Leonorei au fost susținute de soprana italiană Serena Gamberoni.

Violeta Urmana

Simone Piazzola și
Romano Dal Zovo

Francesco Meli și
Serena Gamberoni

„Traviata”

Protagonista, tânăra soprană kazahă Maria Mudryak, a dovedit că este ceea ce se cheamă o „voce areniană” prin volum și proiecție de sunet. Culoarea de glas este „plină” și ușor sombrată, câteva asprimi par greu detectabile. Citirea scrisorii a avut mult tragism, iar aria „Addio del passato” (ambele strofe s-au cântat), înduioșătoare intenții plastice ale stării eroinei. Păcat că cele două note de La, finale, au refuzat pianissimele, fiind prea concrete, ca strigăte de revoltă.

După un mic decalaj la intrarea în scenă, tenorul italian Luciano Ganci a cântat inspirat, alături de Simone Piazzola, Germont în scurtele intervenții ale partiturii actului.

Luciano Ganci
și Maria Mudryak

Maria Mudryak

© Foto Ennevi/Fondazione Arena di Verona